

VÁCLAV
HAVEL

SPISY / 2

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Katedra divadla a literární vědy-knihovna
Praha 1, nám. J. Palacha 2, 11638

PRVNÍ VĚZEŇ *(ke Xibojovi)* Okamžitě seskoč dolů
a omluv se Kingovi!

(Pauza, Xiboj se nehýbe a jen se rozpačitě usmívá)

DRUHÝ VĚZEŇ *(zařve na Xiboje)* Ty kuřbuřte jeden
zasranej!

*(Druhý vězeň přiskočí k postelím, strhne Xiboje za nohu
dolů, Xiboj spadne na zem, Druhý vězeň ho kopne a vrátí
se po bok Kinga. Xiboj pomalu vstává a nechápavě se
rozhlíží po přítomných. Delší pauza)*

TŘETÍ VĚZEŇ *(tiše)* Kluci –

(Pauza, všichni hledí na Xiboje)

KING *(aniž se otočí k Třetímu vězni)* Co je?

(Pauza, všichni hledí na Xiboje)

TŘETÍ VĚZEŇ *(tiše)* Vždyť to je nějakej Maďar nebo
co –

(Všichni pohlédnou tázavě na Kinga, napjatá pauza)

KING *(po chvíli, tiše)* Jeho chyba –

*(King vykročí zlověstně směrem ke Xibojovi. První, Druhý
i Třetí vězeň ho zvolna následují, všichni obklopují Xibo-
je a stále těsněji se k němu přibližují. Opona padá)*

Konec hry

Largo desolato

HRA
O SEDMI OBRAZECH

1984

Tomu Stoppardovi

OSOBY

DR. LEOPOLD KOPŘIVA, filozof
OLDA, Leopoldův přítel
ZUZANA, Leopoldova družka
PRVNÍ LÁDA
DRUHÝ LÁDA
LUCY, Leopoldova přítelkyně
OLBRAM, Leopoldův přítel
PRVNÍ CHLAPÍK
DRUHÝ CHLAPÍK
PRVNÍ MUŽ
DRUHÝ MUŽ
MARKÉTA, studentka filozofie

Dějištěm celé hry je obývací hala bytu, v němž bydlí Leopold se Zuzanou. Je to prostorná místnost, kterou se prochází do všech ostatních pokojů. Nalevo jsou hlavní dveře bytu (s pozorovací špehýrkou); vzadu jsou na levé straně prosklené dveře na balkon, uprostřed prosklené dveře do kuchyně a na pravé straně schůdky ke dveřím do pokoje Zuzany; napravo jsou – naproti hlavním dveřím – dveře do koupelny a dveře do Leopoldova pokoje. Všude u zdí, kde je mezi dveřmi místo, jsou knihovničky a poličky s knihami; u hlavních dveří je věšák. V pravé půlce místnosti je pohovka, před ní nízký stůl a kolem něj několik židlí. Na stolku stojí velká láhev rumu a sklenka, do níž si Leopold rum po celou hru nalévá a z níž ho průběžně upijí. Byt je sice starší a solidně měšťanský, zařízení však prozrazuje, že ho obývá intelektuál. Před začátkem představení, v pauzách mezi obrazy i na konci zní vzcná symfonická hudba.

PRVNÍ OBRAZ

Hudba doznívá a zároveň se pomalu otvírá opona. Na scéně je pouze Leopold: sedí na pohovce a upřeně hledí na hlavní dveře. Po delší chvíli vstane, přistoupí ke dveřím a dívá se špehýrkou ven. Pak přiloží ucho ke dveřím a soustředěně naslouchá. Delší pauza, načež náhle padá opona a zároveň se rozeznívá hudba.

Konec prvního obrazu

DRUHÝ OBRAZ

Hudba doznívá a zároveň se pomalu otvírá opona. Na scéně je pouze Leopold: sedí na pohovce a upřeně hledí na hlavní dveře. Po delší chvíli vstane, přistoupí ke dveřím a dívá se špehýrkou ven. Pak přiloží ucho ke dveřím a soustředěně naslouchá. Delší pauza, načež náhle padá opona a zároveň se rozeznívá hudba.

Konec druhého obrazu

TŘETÍ OBRAZ

Hudba doznívá a zároveň se pomalu otvírá opona. Na scéně je pouze Leopold: sedí na pohovce a upřeně hledí na hlavní dveře. Po delší chvíli vstane, přistoupí ke dveřím a dívá se špehýrkou ven. Pak přiloží ucho ke dveřím a soustředěně naslouchá. Co si zřejmě uslyší, neboť náhle uskočí. Zároveň se ozve zvonek. Leopold okamžik váhá, načež tiše přistoupí opět ke dveřím a podívá se špehýrkou ven. Uklidněn otevře. Vstoupí Olda.

LEOPOLD Konečně!

OLDA Stalo se něco?

LEOPOLD Ne –

OLDA Bylo ti úzko?

LEOPOLD Jsem radši, když tu někdo je. Pojd –

(Olda jde dovnitř; Leopold za ním zavírá)

Jak je venku?

OLDA Dusno –

LEOPOLD Hodně lidí?

OLDA Jako obvykle – *(Olda přistoupí ke dveřím na balkon)* Můžu trochu otevřít?

LEOPOLD Jo – jistě –

(Olda otvírá dokořán dveře na balkon)

Co si dáš?

OLDA Díky, zatím nic –

(Leopold usedá na pohovku; Olda si sedne na židli. Krátká pauza)

Jak jsi spal?

LEOPOLD V podstatě dobře, odhaduji, že tak šest hodin čistého času. V noci jsem se probudil asi dvakrát, ale vždycky jen proto, že se mi naléhavě chtělo čurat –

OLDA Průjem jsi neměl?

LEOPOLD Ne. Naopak -

OLDA Zdálo se ti něco?

LEOPOLD Ano, ale zřejmě nešlo o nic důležitého nebo zajímavého, protože si z toho nic nepamatuji - *(Pauza)* Můžu už zavřít?

OLDA Ještě chvílku - *(Pauza)* Takže se cítíš dobře?

LEOPOLD Na první pohled by se zdálo, že si dnes nemám na co stěžovat. Přesto bych lhal, kdybych tvrdil, že jsem ve své kůži -

OLDA Jsi nervózní?

LEOPOLD To jsem vždycky -

OLDA Ale to vnitřní chvění, které jsi měl včera, už nemáš -

LEOPOLD Bohužel mám. A dokonce v dost výrazné míře, téměř by se dalo mluvit o zimnici. *(Zarazí se)* Nejde někdo?

(Oba tiše naslouchají)

OLDA Nic se neděje -

LEOPOLD Navíc je to kombinováno s některými dalšími věcmi, například s lehkou závratí, určitou slabou žaludeční nevolností, brněním kloubů, nesoustředěností, nechutenstvím a dokonce snad i zácpou -

OLDA Tys ráno nebyl?

LEOPOLD Ne -

OLDA A kocovina to není?

LEOPOLD S kocovinou má můj stav leccos společného, ale kocovina to není. Už proto, že jsem včera skoro nepil -

OLDA Možná jsi nemocen -

LEOPOLD Obávám se, že nikoliv -

OLDA To je snad dobře, ne?

LEOPOLD Než být takhle zdravý, to bych byl radši nemocen! Kdybych měl aspoň jistotu, že dnes nepřijdou -

OLDA Teď už přece nemůžou přijít -

LEOPOLD Myslíš? Můžou přece přijít kdykoliv -

(Vtom zarachotí klíč v zámku. Leopold se lekne. Hlavními dveřmi vstoupí Zuzana s plnou nákupní taškou)

ZUZANA Ahoj -

(Leopold i Olda vstanou)

LEOPOLD Ahoj - ukaž -

(Leopold vezme Zuzaně z ruky nákupní tašku a odnáší ji do kuchyně)

ZUZANA Jak mu je?

OLDA Jako obvykle -

(Leopold se vrátí z kuchyně)

LEOPOLD Sehnalas nějaké maso?

ZUZANA Játra -

LEOPOLD Není možná!

(Zuzana zamíří po schůdkách ke svému pokoji. Leopold přistoupí ke schůdkům)

Zuzano -

(Zuzana se zastaví uprostřed schůdků a otočí se k Leopoldovi)

ZUZANA Ano?

LEOPOLD Vstal jsem dnes už kolem osmé - chtěl jsem něco dělat - měl jsem v plánu napsat si pár poznámek - už jsem si přichystal papír - ale nešlo to - nejsem dnes zase nějak ve své kůži - vrátilo se mi to chvění, co jsem měl včera - tak jsem tady trochu uklízel - vyřel jsem dřez - odnesl odpadky

- usušil si ručník - vyčistil hřeben - k obědu jsem si udělal dvě vajíčka naměkko -
ZUZANA Čím jsi je jedl?
LEOPOLD Lžičkou přece -
ZUZANA Stříbrnou?
LEOPOLD Nevím - asi -
ZUZANA Kolikrát jsem ti říkala, abys na vajíčka stříbrné lžičky nebral, že potom nejdou umýt -
LEOPOLD Aha, zapomněl jsem, promiň. Po obědě jsem se snažil číst - no a před chvílí přišel tuhle Olda -
ZUZANA Takže nic zvláštního -
(Zuzana zamíří opět ke svému pokoji)
LEOPOLD Zuzano -
(Zuzana se zastaví a obrátí k Leopoldovi)
Když jsi dostala ta játra, co abychom si dnes udělali nějakou lepší večeři? Já bych vyrobil tatarskou omáčku - začali bychom nějaké dobré víno - má přijít Lucy - tuhle Olda by jistě taky zůstal - cítím, že by mi to udělalo dobře - trochu se odreagovat - přijít na jiné myšlenky - zavzpomínat si -
ZUZANA Nezlob se, Leopolde, ale mám lístky do kina -
LEOPOLD A po kině?
ZUZANA To je na mě moc pozdě, víš přece, že brzo vstávám -
(Zuzana odejde do svého pokoje. Leopold za ní chvíli rozpačitě hledí, pak se pomalu vrátí a usedne na své místo. Delší pauza)
LEOPOLD Oldo -
OLDA Ano?
LEOPOLD Vzpomeneš si na mě?

OLDA Kdy?
LEOPOLD No až budu tam -
OLDA Nesmíš na to pořád myslet!
LEOPOLD Já na to nemyslím pořád - jen mě tak napadlo, promiň -
OLDA Proč se nejdeš někdy projít?
LEOPOLD Zbláznil ses? Jít ven?
OLDA A proč ne?
LEOPOLD A být po celou dobu nervózní, že nevím, co se tady děje?
OLDA Nic se tu přece neděje -
LEOPOLD Jistě, ale jak to můžu vědět, když tu nejsem a někde poletuju? Co kdyby zrovna přišli?
OLDA No a co? Prostě by tě nezastihli doma -
LEOPOLD To nejde -
(Vtom se ozve zvonek. Leopold zmateně vyskočí; Olda také vstane. Leopold jde ke špehýrce, dívá se ven, pak se otočí k Oldovi. Tiše)
Co jsem říkal!
OLDA *(tiše)* Oni?
(Leopold přikývne. Rozpačitá pauza. Zvonek se ozve znovu)
LEOPOLD *(tiše)* Mám otevřít?
OLDA *(tiše)* Musíš -
(Leopold okamžik váhá, pak se nadechne, přistoupí ke dveřím a rázně otevře. Vstoupí První a Druhý Láda)
PRVNÍ LÁDA Dobrý den, pane doktore -
LEOPOLD Dobrý den -
DRUHÝ LÁDA Můžeme dál?
LEOPOLD Prosím -
(První a Druhý Láda popojdou; Leopold za nimi zavře. Všichni stojí a rozpačitě na sebe hledí)

PRVNÍ LÁDA Vy nás nepoznáváte?

LEOPOLD Teď si neuvědomuji –

PRVNÍ LÁDA Navštívili jsme vás už jednou, před dvěma lety. Zřejmě si na to nevzpomínáte – já jsem nějaký Láda – a tohle je taky Láda –

LEOPOLD Těší mě –

DRUHÝ LÁDA Nezdržíme vás dlouho –

LEOPOLD *(rozpačitě)* Tak se posaďte –

(Všichni se posadí, Leopold na pohovku, ostatní na židle. Pauza)

PRVNÍ LÁDA Může se u vás kouřit?

LEOPOLD Ano – jistě –

PRVNÍ LÁDA Abyste rozuměl: já sám jsem nekuřák – ptám se tuhle kvůli Láďovi – ten totiž čadí jak fabrika –

(Druhý Láda si prohlédává kapsy, cigarety však nenalézá. Leopold mu nabídne; Druhý Láda si vezme a zapálí. Rozpačitá pauza)

Nepotřebujete papír?

LEOPOLD Myslíte na psaní?

DRUHÝ LÁDA Kdybyste potřeboval, můžeme vám sehnat –

LEOPOLD Skutečně?

PRVNÍ LÁDA Děláme totiž v papírně –

LEOPOLD Ano?

DRUHÝ LÁDA Takže to pro nás není žádný problém –

(Pauza. Ze svého pokoje vychází Zuzana a schází po schůdkách dolů)

LEOPOLD Zuzano, ti pánové jsou z papírny – už nás kdysi prý navštívili –

ZUZANA Dobrý den –

PRVNÍ LÁDA Dobrý den –

(Zuzana pokyne Oldovi, ten vstane a odejde s ní do kuchyně. Po celou následující scénu jsou oba vidět prosklenými dveřmi do kuchyně, jak vybalují z tašky různé potraviny, ukládají je na jejich místo a přitom se o čemsi živě dohadují, možná se dokonce i hádají. Pauza)

Jen tak mimochodem: z té papírny máme spoustu zajímavých materiálů – zápisy z porad a podobně – určitě by vás to zajímalo –

LEOPOLD To jistě –

DRUHÝ LÁDA Přineseme vám to –

(Pauza)

PRVNÍ LÁDA Všechno víme –

LEOPOLD Co všechno?

PRVNÍ LÁDA O vaší situaci –

LEOPOLD Aha –

DRUHÝ LÁDA Láda chtěl říct, že vám fandíme – a nejen my –

LEOPOLD Děkuji –

PRVNÍ LÁDA Pro moc lidí jste opora i naděje –

LEOPOLD Děkuji –

DRUHÝ LÁDA Věříme, že to s vámi nakonec dobře dopadne –

LEOPOLD To nevím –

PRVNÍ LÁDA Hlavně nesmíte couvnout – věříme vám a potřebujeme vás – takového, jaký jste –

LEOPOLD Děkuji –

(Pauza)

PRVNÍ LÁDA Nezdržujeme vás?

LEOPOLD Ne –

PRVNÍ LÁDA Skutečně ne? Když tak to klidně řekněte, a my vypadnem –

LEOPOLD Nezdržujete mě –

(Pauza)

PRVNÍ LÁDA Víte, já jsem obyčejný člověk, prostě nula, ale do některých věcí vidím a mám na to svůj vlastní názor a ten mi nikdo nevezme. A myslím si, že by se dalo dost dělat – rozhodně víc, než kolik se zatím dělá –

LEOPOLD To jistě –

DRUHÝ LÁDA My si tuhle s Láďou prostě myslíme – a proto jsme vlastně za vámi tak trochu přišli – že nejsou ještě zdaleka vyčerpány všechny možnosti. Řekl bych dokonce, že ty největší možnosti jsou teprve před námi. Jen to chytnout za správný konec –

LEOPOLD Jaké možnosti – konkrétně – máte na mysli?

PRVNÍ LÁDA No tak to by byla delší debata –

LEOPOLD Nebo aspoň v jakém směru myslíte, že by se dalo něco dělat?

DRUHÝ LÁDA Směrů by bylo hned několik. Ale to vy víte přece sám nejlíp! Zkrátka se nám zdá, že čas dozrál k tomu, aby se podniklo něco, co by skutečně zabralo –

LEOPOLD Že by právě teď situace byla nějak podstatně jiná než kdykoliv dosud, tím si moc jist nejsem. Rozhodně však nejsem apriorním odpůrcem nějakého smysluplného činu –

PRVNÍ LÁDA Jsem rád, že jsme zajedno. Kdo jiný by měl dát věci zas trochu do pohybu než vy?

LEOPOLD No tak pokud jde o mne –

DRUHÝ LÁDA Víme, že to teď nemáte asi lehké. Jenomže respekt, který jste si vydobyl, vás zavazuje –

LEOPOLD Chápu –

PRVNÍ LÁDA Formu už najdete sám, jste přece filozof, já jsem jen obyčejný člověk, prostě nula. Do ničeho vás samosebou nenutíme, k tomu nemáme právo, nemůžete taky dělat všechno a za všechny, přesto si ale myslíme, nezlobte se, že to řeknu tak na rovinu, přesto si myslíme, že by se dalo dělat na vašem místě víc –

LEOPOLD Budu o tom uvažovat –

PRVNÍ LÁDA Říkáme to, protože vám fandíme – a nejen my –

LEOPOLD Děkuji –

DRUHÝ LÁDA Pro moc lidí jste opora i naděje –

LEOPOLD Děkuji –

PRVNÍ LÁDA Hlavně nesmíte couvnout – věříme vám a potřebujeme vás –

LEOPOLD Děkuji –

(Pauza)

DRUHÝ LÁDA Nezdržujeme vás?

LEOPOLD Ne –

DRUHÝ LÁDA Skutečně ne? Když tak to klidně řekněte, a my vypadnem –

LEOPOLD Nezdržujete mě –

(Pauza)

DRUHÝ LÁDA Rozhodně by se dalo dělat víc – jen to chytnout za správný konec – a kdo jiný by měl dát věci zas trochu do pohybu než vy?

LEOPOLD No tak pokud jde o mě –

PRVNÍ LÁDA Věříme vám –

DRUHÝ LÁDA A potřebujeme vás –

LEOPOLD Děkuji –

PRVNÍ LÁDA Nezdržujeme vás?

LEOPOLD Ne –
PRVNÍ LÁDA Skutečně ne? Když tak to klidně řekně-
te, a my vypadnem –
LEOPOLD Nezdržujete mě. Pardon –
*(Leopold vstane, přistoupí ke dveřím na balkon, zavře je
a opět usedne na své místo. Pauza)*
DRUHÝ LÁDA Hlavně nesmíte couvnout –
LEOPOLD *(zpozorní)* Moment –
PRVNÍ LÁDA Stalo se něco?
LEOPOLD Myslím, že někdo jde –
DRUHÝ LÁDA Nic neslyším –
PRVNÍ LÁDA Respekt, který jste si vydobyl, vás za-
vazuje –
*(Vtom se ozve zvonek. Leopold se lekne, pak rychle vsta-
ne, přistoupí k hlavním dveřím a podívá se špehýrkou
ven. Uklidněn se obrátí k Prvnímu a Druhému Láďovi)*
LEOPOLD Přítelkyně –
(Leopold otevře dveře a vstoupí Lucy)
LUCY Ahoj, Leo –
LEOPOLD Vítám tě, Lucy!
(Leopold zavře dveře a vede Lucy ke stolku)
LUCY Vidím, že máš návštěvu –
LEOPOLD To jsou přátelé z papírny –
LUCY Dobrý den –
PRVNÍ LÁDA Dobrý den, slečno –
LEOPOLD Posad se –
*(Lucy se posadí na pohovku vedle Leopolda. Delší rozpa-
čitá pauza)*
Dáš si rum?
LUCY Víš, že rum nepiju –
(Pauza)
LEOPOLD Jak žiješ?

LUCY Je mi smutno –
LEOPOLD Z čeho?
LUCY Ze samoty –
(Pauza)
LEOPOLD Tady pánové se domnívají, že čas dozrál
k nějakému důraznějšímu činu –
LUCY S tím bych souhlasila –
(Rozpačitá pauza)
Nepřišla jsem nevhod? Měli jste zřejmě nějaké
jednání –
LEOPOLD To je v pořádku –
(Rozpačitá pauza)
Večeřela jsi?
LUCY Ne –
LEOPOLD A můžu tě pozvat na játra?
LUCY To by bylo skvělé –
*(Rozpačitá pauza; pak Lucy vyndá z kabelky léky a polo-
ží je na stůl)*
Tady jsem ti přinesla vitaminy –
LEOPOLD Ty nikdy nezapomeneš –
(Rozpačitá pauza)
Prý tam je dnes dusno –
LUCY Dusno a vlhko –
(Rozpačitá pauza)
LEOPOLD Olda mi otevřel dveře na balkon – ale já
je zase zavřel – nemám rád průvan –
LUCY Olda je tady?
LEOPOLD Jo –
*(Rozpačitá pauza; Leopold je stále nervóznější z toho, že
První a Druhý Láda sedí a nehýbají se, několikrát se chys-
tá něco říct, ale vždy si to rozmyslí. Nakonec vyhrkne)*
Vida, už bude večer –

(Lucy vyprskne smíchem; Leopold jí stiskne ruku. Rozpačítá pauza; První a Druhý Láda sedí jako zařezaní)

Mám ještě něco na práci –

(Lucy vyprskne smíchem)

LUCY *(přemáhajíc smích)* Co máš na práci?

(Lucy opět vyprskne smíchem; Leopold ji pod stolem kopne do nohy)

LEOPOLD *(kóktá)* Chtěl jsem udělat něco kolem – zapsat si něco – a taky ta večere –

(Dlouhá dusná pauza. Potom z kuchyně vejde Zuzana a za ní Olda)

ZUZANA Lucy!

LUCY Zuzy!

(Lucy ihned vstane, jde k Zuzaně a obě se objímají)

Jak žiješ, drahoušku?

ZUZANA Jsem ti, holka, v jednom kole!

LUCY Musíme si popovídat! Já ti mám tolik co říct!

ZUZANA Já tobě taky, ale až jindy, jo? Teď hrozně spspíchám –

LUCY Cože? Ty odcházíš?

ZUZANA Mám lístky do kina –

LUCY To je ale smůla! A já se na tebe tak těšila!

(První Láda se náhle práskne do kolen a vstane; Druhý Láda také vstane; vstává i Leopold)

PRVNÍ LÁDA Takže my se brzo stavíme –

LEOPOLD Prima –

DRUHÝ LÁDA A přinesem vám ty papíry na psaní –

LEOPOLD Prima –

PRVNÍ LÁDA A taky ty materiály z podniku –

LEOPOLD Prima –

DRUHÝ LÁDA A hlavně hlavu vzhůru!

LEOPOLD Děkuji –

PRVNÍ LÁDA Kdy je čekáte?

LEOPOLD Pořád –

DRUHÝ LÁDA Jsme s vámi, buďte s námi! Na shledanou –

LEOPOLD Na shledanou –

LUCY Na shledanou –

(Leopold vyprovodí Prvního a Druhého Ládu k hlavním dveřím, otevře jim; oni odejdou; Leopold za nimi zavře a vyčerpaně se opře zády o dveře)

Kdo to, prosím tě, byl?

LEOPOLD Nevím. Cosi neurčitěho ode mne chtějí.

Myslí to jistě dobře –

ZUZANA To je tady, holka, pořád! Ale já už vážně musím běžet. *(K Oldovi)* Jdeme! *(K Lucy)* Tak zatím pá –

LUCY Pá, Zuzy –

OLDA Ahoj –

(Zuzana a Olda odejdou; Lucy a Leopold osamějí. Lucy se chvíli dívá s úsměvem na Leopolda, pak ho chytne za ruce, přitáhne ho k sobě a políbí)

LUCY Máš mě rád?

LEOPOLD Hm –

LUCY Opravdu?

LEOPOLD Opravdu –

LUCY Tak proč mi to někdy neřekneš – sám od sebe? Ještě nikdy jsi mi to sám od sebe neřekl!

LEOPOLD Víš přece, že se vyhýbám tak expresivním formulacím –

LUCY Ty se prostě stydíš za svou lásku!

LEOPOLD Fenomenologie mne naučila trvalé péči o to, abych svými tvrzeními nepřekračoval rámec vykazatelné zkušenosti. Raději vyjádřím méně,

než cítím, než bych riskoval manifestaci něčeho,
co necítím –
LUCY Ty svou lásku ke mně tedy nepovažuješ za
vykazatelnou zkušenost?
LEOPOLD Záleží na tom, co rozumíme pod pojmem
láska. Možná mi to slovo evokuje jen trochu jiné
a vypjatější obsahy než tobě – Moment!
*(Leopold odstoupí od Lucy, jde k hlavním dveřím a dívá
se špehýrkou ven)*
LUCY Co je?
LEOPOLD Zdálo se mi, že někdo jde –
LUCY Nic neslyším –
(Leopold odstoupí ode dveří a obrátí se k Lucy)
LEOPOLD Nezlob se, Lucy, ale je skutečně nutné,
aby náš vztah spočíval jen v jeho nepřetržitě refle-
xi a analýze?
LUCY Nemůžeš se divit, když jsi tak zvláště uni-
kavý –
LEOPOLD Chápu, že jako všechny ženské prahneš
po jistotě, nezapomínej ale, že čím je pro vás jisto-
ta, tím je pro muže transcendence –
LUCY Mám štěstí na obzvlášť transcendující mi-
lence –
LEOPOLD Fuj!
LUCY Co je?
LEOPOLD Neužívej, prosím, slova milenc! Aspoň
ne v souvislosti se mnou –
LUCY Proč?
LEOPOLD Je slizké –
LUCY Jak to?
LEOPOLD Představuji si pod ním jakéhosi věčně na-
hého majitele ptáka –

LUCY *(se smíchem)* Fuj!
LEOPOLD Neposadíš se?
(Lucy se posadí na pohovku)
Co ti můžu nabídnout?
LUCY Máš víno?
LEOPOLD Přinesu ti –
*(Leopold odejde do kuchyně a za chvíli se odtud vrátí
s lahví vína, otvůrkem a dvěma skleničkami. Láhev ote-
vře, do obou skleniček naleje víno, jednu si vezme, druhou
si vezme Lucy)*
Tak na zdraví!
LUCY Na zdraví!
*(Oba se napijí; Leopold usedne na pohovku vedle Lucy.
Pauza)*
Tak povídej –
LEOPOLD Copak?
LUCY Jak jsi strávil den –
LEOPOLD Ani nevím –
LUCY Psal jsi?
LEOPOLD Chtěl jsem, ale nešlo to. Nebylo mi
dobře –
LUCY Měl jsi zase deprese?
LEOPOLD To taky –
LUCY Dokud nezačneš něco psát, budeš je mít po-
řád. Všichni čekají na tvůj nový esej –
LEOPOLD To mi psaní zrovna moc neusnadňuje –
LUCY Měl jsi to přece už tak hezky promyšlené –
LEOPOLD Co myslíš?
LUCY No přece jak jsi mi o tom vyprávěl – že láska
je vlastně bytostnou dimenzí bytí – živoucím zdro-
jem jeho plnosti a smyslu –
LEOPOLD Takhle kýčovitě jsem to jistě neřikal –

LUCY Říkal jsi to samozřejmě chytřeji –
LEOPOLD Je to zvláštní, ale když už nemám žádnou záminku k tomu, proč odkládat psaní, a odhodlám se začít, zakopnu o první banalitu – třeba jestli psát tužkou, nebo perem – na jaký papír – a pak to už jede –

LUCY Co jede?

LEOPOLD Zacyklení –

LUCY Co to je?

LEOPOLD Myšlenky se mi prostě zacyklí –

LUCY Hm –

LEOPOLD Ale musíme mluvit o mně?

LUCY Vždyť ty o sobě mluvíš rád!

LEOPOLD To se ti jen zdá –

(Lucy položí Leopoldovi hlavu na rameno; on ji obejmě a oba zamyšleně hledí před sebe. Pauza)

LUCY Leopolde –

LEOPOLD Ano –

LUCY Já tě z toho dostanu –

LEOPOLD Jak?

LUCY Potřebuješ lásku – omamující – bláznivou – skutečnou lásku – ne tu teoretickou, o které píšeš –

LEOPOLD Jsem na to starý –

LUCY Nejsi starý, jsi jen citově zablokovaný. Ale já tu blokádu prorazím –

(Lucy obejmě Leopolda a začne ho hubičkovat po obličejí. Leopold rozpačitě sedí, chová se dost pasivně. Opona padá, rozeznívá se hudba)

Konec třetího obrazu

ČTVRTÝ OBRAZ

Hudba doznívá a zároveň se pomalu otvírá opona. Je už pozdní večer; za dveřmi na balkon je tma. Na scéně je Olbram, který sedí na pohovce, a Leopold, který stojí v pozadí u dveří na balkon, je pouze v županu, pod nímž nic nemá, je trochu rozčuchán a zdá se, že mu je zima. Krátká pauza.

OLBRAM Kdy jsi byl naposled venku?

LEOPOLD Nevím – už je to dávno –

OLBRAM Ven tedy vůbec nechodíš?

LEOPOLD Ne –

(Pauza)

OLBRAM Jak moc piješ?

LEOPOLD Jako všichni –

OLBRAM Od rána?

LEOPOLD Jak kdy –

(Pauza)

OLBRAM Jak spíš?

LEOPOLD To je různé –

OLBRAM Zdá se ti někdy o nich? Nebo o tom, že tam už jsi?

LEOPOLD Občas –

(Pauza)

OLBRAM Leopolde –

LEOPOLD Ano?

OLBRAM Jistě nepochybuješ, že tě máme všichni rádi –

LEOPOLD Já vím –

(Pauza)

LUCY *(za scénou)* Leopolde –

LEOPOLD *(volá)* Moment –

(Pauza; Leopold se chvěje zimou a tře si paže. Olbram si prohlíží léky, které leží na stole)

- OLBRAM Vitaminy?
LEOPOLD Ano -
OLBRAM Mimo vitaminů - užíváš něco?
LEOPOLD Ani ne - proč?
OLBRAM Leccos se říká -
LEOPOLD Co se říká?
OLBRAM Nechme toho - *(Pauza)* Dost lidí si stěžuje, že neodpovídáš na dopisy -
LEOPOLD Vždycky jsem nerad korespondoval -
OLBRAM Nikde není psáno, že to je tvá povinnost - jen je škoda, že tím zbytečně podporuješ různé řeči -
LEOPOLD Jaké řeči?
OLBRAM Že už na tebe není spolehnout a tak -
LEOPOLD Na důležité dopisy reaguji - možná někomu něco nedoručila pošta -
(Pauza)
OLBRAM Cos říkal tomu sborníku?
LEOPOLD Jakému sborníku?
OLBRAM No přece jak jsem ti tuhle půjčil -
LEOPOLD Aha -
OLBRAM Četls to?
LEOPOLD Abych pravdu řekl -
OLBRAM Je to základní věc -
LEOPOLD Já vím - právě proto jsem to nemohl jen tak odbýt - každý text vyžaduje určité speciální naladění - já prostě neumím číst kdykoliv cokoliv -
(Pauza)
OLBRAM Leopolde -

- LEOPOLD Ano?
OLBRAM Jistě nepochybuješ, že tě máme všichni rádi -
LEOPOLD Já vím -
(Pauza)
LUCY *(za scénou)* Leopolde -
LEOPOLD *(volá)* Moment -
(Pauza; Leopold se chvěje zimou a tře si paže)
OLBRAM Leopolde -
LEOPOLD Ano?
OLBRAM Je to samozřejmě tvá osobní věc -
LEOPOLD Co?
OLBRAM Nemusíš mi odpovídat -
LEOPOLD Na co?
OLBRAM Ptám se tě jako tvůj přítel -
LEOPOLD Já vím -
OLBRAM Leopolde, je to pravda, že chodíš s Lucy?
LEOPOLD To je složitější -
OLBRAM A jak to máš se Zuzanou?
LEOPOLD Vycházíme spolu -
(Pauza)
OLBRAM Leopolde -
LEOPOLD Ano -
OLBRAM Jistě nepochybuješ, že tě máme všichni rádi -
LEOPOLD Já vím -
(Pauza)
LUCY *(za scénou)* Leopolde -
LEOPOLD *(volá)* Moment -
(Pauza; Leopold se chvěje zimou a tře si paže)
OLBRAM Je to samozřejmě hrozné žít v takové zner-vózňující nejistotě - všichni to chápeme - nikdo

z nás neví, jak by to sám unesl – právě proto má ale mnoho lidí o tebe starost – to musíš chápat –

LEOPOLD Chápu to –

OLBRAM Neříkám ti to jen za sebe, přicházím vlastně tak trochu jménem všech –

LEOPOLD Koho všech?

OLBRAM Přátel –

LEOPOLD Jako vyslanec?

OLBRAM Když to tak chceš nazývat –

LEOPOLD A o co máte konkrétně starost?

OLBRAM Jak bych ti to řekl? Nerad bych byl tvrdý a jakkoli tě zranil, na druhé straně bych ale nebyl dobrý přítel a pramálo bych ti posloužil, kdybych ti něco skrýval nebo zamlčoval –

LEOPOLD A o co máte konkrétně starost?

OLBRAM Jak bych ti to řekl? Nejde jen o obecný zájem, ale především o tebe jako takového –

LEOPOLD A o co máte konkrétně starost?

OLBRAM Jak bych ti to řekl? Prostě množí se určité indicie, vyvolávající určité dohady –

LEOPOLD Jaké indicie a jaké dohady?

OLBRAM Přátelé – a nač to zapírat, já také – všichni prostě jako bychom od jisté doby – kéž by to byla lichá obava! – všichni prostě jako bychom od jisté doby ztráceli jistotu, že to všechno uneseš – že dostojíš nárokům, které jsou na tebe díky všemu, co jsi už vykonal, kladeny – že splníš všechna očekávání, která, nezlob se, právem vyvoláváš – že budeš zkrátka na úrovni svého poslání, totiž práv těm velkým závazkům k pravdě, ke světu a ke všem, pro něž jsi vzorem a nadějí, které jsi, nezlob se, sám sobě svým dílem dal – prostě se

trochu začínáme bát, jestli nás všechny nějak nezklameš a sám sobě tím zároveň nezpůsobíš – a při tvé citlivosti, nezlob se, by to tak muselo dopadnout – bezbřehé trápení – (*Krátká pauza*) Nezlobíš se, že ti to všechno takhle otevřeně říkám?

LEOPOLD Ne – naopak –

(*Pauza*)

LUCY (*za scénou*) Leopold –

LEOPOLD (*volá*) Moment –

(*Pauza; Leopold se chvěje zimou a tře si paže*)

OLBRAM Je to samozřejmě hrozně žít v takové zner-vózňující nejistotě – všichni to chápeme – nikdo z nás neví, jak by to sám unesl – právě proto má ale mnoho lidí o tebe starost – to musíš chápat –

LEOPOLD Chápu to –

OLBRAM Čím víc ti všichni věří a čím víc si od tebe slibují, tím tíž by nesli, kdybys jakýmkoliv způsobem nevydržel nebo selhal –

LEOPOLD Lidé ale za mnou chodí pořád – před chvílí tady zrovna byli nějací dva chlapíci z papírny – zřejmě dělníci – obyčejní lidé –

OLBRAM To je jistě skvělé – jenomže – jak bych to řekl?

LEOPOLD Jenomže co?

OLBRAM Jak bych to řekl?

LEOPOLD Co jak bys řekl?

OLBRAM Jenomže – i když to je samo o sobě skvělé – vzniká otázka, jestli takové návštěvy z papírny, nezlob se, jestli prostě nejsou – nebo jestli se brzy nestanou – jen věci určité setrvačnosti – dozníváním čehosi, co byla pravda, co ale už pravda není – jestli prostě nebudeš tu roli už jen tak mechanic-

ky a navenek hrát jen proto, abys tím sám sebe utvrzoval v tom, že jsi stále tím, komu ta role kdysi právem patřila. Jde prostě o to, aby mezi tebou a tvou společenskou rolí nevznikla propast a tvá role se z autentického otisku tvé osobnosti neproměnila v pouhou berličku, kterou se podpíráš – klamavý a veskrze vnějškový doklad jakési domnělé osobnostní kontinuity – šidítka, iluzi a sebeklam, jímž by ses snažil světi i sebe sama ujistit o tom, že jsi stále tím, kým už de facto nejsi – zkrátka aby se z přirozeného důsledku tvých postojů a tvého díla nestala tvá role jejich pouhou náhražkou a aby ses k ní – už dávno autonomně žijící svým setrvačným samopohybem – neupínal jako k jedinému a poslednímu důkazu své mravní existence, a neuložil tak nakonec celou svou lidskou identitu do nahodilých rukou neinformovaných papírenských dělníků – *(Krátká pauza)* Nezlobíš se, že ti to všechno takhle otevřeně říkám?

LEOPOLD Ne – naopak –

(Pauza)

LUCY *(za scénou)* Leopolde –

LEOPOLD *(volá)* Moment –

(Pauza; Leopold se chvěje zimou a tře si paže)

OLBRAM Je to samozřejmě hrozné žít v takové znerovňující nejistotě – všichni to chápeme – nikdo z nás neví, jak by to sám unesl – právě proto má ale mnoho lidí o tebe starost – to musíš chápat –

LEOPOLD Chápu to –

OLBRAM A musíš mi taky věřit, že nic bych si nepřál víc, než aby naše starosti byly zbytečné –

LEOPOLD Věřím ti –

OLBRAM Ale i kdyby nebezpečí, kterého se s přáteli bojíme, bylo sebenepatrnější, je mou povinností – k tobě, k sobě, k nám všem – se ti z našich obav vyzpovídat –

LEOPOLD Chápu –

OLBRAM Vším, co jsi dosud dělal a udělal, sis vydobyl sice úctu a lásku, zároveň sis tím ale způsobil mnoho utrpení. Je jasné, že nejsi nadčlověk a že dusná atmosféra, v níž už tak dlouho musíš žít, nemůže na tobě nezanechat své neblahé stopy. Přesto se nemohu zbavit tísnivého dojmu, jako by se v poslední době začlo v tobě cosi hroutit – jako by se v tobě začla najednou lámat nějaká osa, která tě držela pohromadě – jako by se ti začínala bořit půda pod nohama – jako by cosi v tobě chromlo a ty jako bys stále zřetelněji sám sebe spíš jen hrál, než sám sebou skutečně byl. Tvůj osobní život – toto nejdůležitější zázemí a týl – není, nezlob se, v pořádku – chybí ti nějaký pevný bod, z něhož by všechno v tobě rostlo a se rozvíjelo – ztrácíš sílu a snad i vůli uspořádat si své věci – těkáš – necháváš se zmítat nahodilostmi – propadáš se kamsi do prázdnoty a nejsi schopen se čehokoli už zachytit – vlastně jen čekáš, co se stane, a přestáváš tak být sebevědomým subjektem svého života a měníš se jen v jakýsi jeho pasivní objekt – jsi zřejmě zmítán velkými běsy, jenže ti běsi tě nikam neženou, jen tak v tobě dokola krouží – tvé vlastní bytí se ti stalo zřejmě jen nějakým obtížným břemenem a ty se vlastně už jen omezuješ na to, že bezmocně nasloucháš, jak plyne čas. Kde je tvůj někdejší nadhled? Tvůj humor? Tvá

píle a výdrž? Břítost tvých formulací? Tvá ironie a sebeironie? Tvá schopnost se nadchnout, citově investovat, něčemu se oddat a třeba i obětovat? Bojím se, Leopolde, o tebe, bojím se o nás! Potřebujeme tě, ani nevíš, jak tě potřebujeme, potřebujeme tě takového, jaký jsi býval! Zapřísahám tě proto, nevzdávej se! Necouvej! Vydrž! Vzpamatuj se! Dej se dohromady! Vzchop se! Leopolde –

LEOPOLD Ano?

OLBRAM Jistě nepochybujes, že tě máme všichni rádi –

LEOPOLD Já vím –

OLBRAM Prosim tě proto, buď zase tím skvělým Leopoldem Kopřivou, kterého si všichni tak vážili!
(Z Leopoldova pokoje vyjde tiše Lucy v župánku, pod nímž nic nemá)

LUCY Olbrame –

(Olbram se trochu lekne, rychle vstane a překvapeně pohledne na Lucy)

OLBRAM Jé, Lucy –

LUCY Nevidíš, že mu je zima?

OLBRAM Nic neříkal –

LUCY A je už taky pozdě –

OLBRAM Ano – jistě – promiň – promiňte – nevěděl jsem – už jdu –

LEOPOLD Nemusíš pospíchat – jestli chceš, můžeš tu klidně přespat –

OLBRAM Děkuji – to ne – tak ahoj –

LUCY Ahoj a nezlob se –

OLBRAM To je úplně v pořádku – jsem neomalený – ahoj –

LEOPOLD Buď zdravý a zase se někdy objev!

OLBRAM Rád –

(Olbram odejde hlavními dveřmi; Leopold za ním zavře.

Krátká pauza)

LEOPOLD Nemusela jsi ho zrovna vyhazovat –

LUCY Seděl by tu do rána – a já tě chci pro sebe – jsme spolu tak málo –

LEOPOLD A taky není nejlepší, že tě tu viděl –

LUCY Proč?

LEOPOLD Víš, co z toho bude zase řečí?

LUCY No a co? Stydíš se snad za mě?

LEOPOLD To ne –

LUCY Tak proč se před lidmi ke mně chováš jako k cizí?

LEOPOLD Nechovám se přece k tobě jako k cizí –

LUCY Chováš! Nevzpomínám si, že bys mě někdy vzal ve společnosti za ruku – pohladil – něžně se na mě podíval –

LEOPOLD Nepůjdeme radši do postele?

LUCY Ne –

LEOPOLD Proč?

LUCY Chci si s tebou vážně pohovořit –

LEOPOLD O našem vztahu?

LUCY Ano –

LEOPOLD Tak mi aspoň podej deku –

(Lucy odejde do Leopoldova pokoje a vzápětí se odtud vrátí s pokrývkou. Leopold se usadí na pohovku a zabalí se do pokrývky. Krátká pauza)

LUCY Věděla jsem, že to s tebou nebude lehké – leccos jsem, jak víš, musela našemu vztahu obětovat, což říkám jen velmi nerada, ale říct to bohužel musím – tvé podivínství a zvláštnosti re-spektuji –

LEOPOLD Jestli narážíš na ten dnešek – myslím tam
(*Ukáže ke svému pokoji*) – tak jsem ti přece říkal, že
dnes nejsem od rána ve své kůži –

LUCY O to nejde – ostatně když už o tom máme
mluvit, tak to má trochu jiné příčiny –

LEOPOLD Jaké?

LUCY Jsi prostě zablokovaný – cenzuruješ se – bo-
jíš se oddat jakémukoliv citu nebo prožitku – po-
řád se kontroluješ, sleduješ, pozoruješ – moc na ty
věci myslíš, takže se ti z toho stává nakonec místo
radosti povinnost – a pak to ovšem jít nemůže –
ale to je moje starost, o tom jsem teď mluvit ne-
chtěla –

LEOPOLD A o čem tedy?

LUCY Všechno, co jsem kvůli nám dvěma udělala,
udělala jsem ze své vlastní vůle a ráda – nic ti
nevyčítám – nic od tebe také nechci – jenom abys
konečně přiznal to, co je fakt –

LEOPOLD Co tím myslíš?

LUCY Chodíme spolu – jsme milenci – máme se
rádi –

LEOPOLD Ale to já přece nepopírám –

LUCY Nezlob se, ale děláš všechno pro to, aby se to
nepoznalo a abys to nemusel nahlas říct – tváříš
se prostě, jako by to vůbec neexistovalo –

LEOPOLD Možná jsem skutečně v něčem víc zdr-
ženlivý, než bych měl být, ale za to, promiň mi to,
můžeš tak trochu i ty –

LUCY Já? Jak to?

LEOPOLD Víš – já se tě vlastně bojím –

LUCY Mě?

LEOPOLD Ta tvoje neumdlévající snaha náš vztah

pojmenovat a své postavení jaksi institucionalizo-
vat – to, jak si své teritorium chráníš a jak se ho
nenápadně, ale vytrvale pokoušíš rozšířit – jak to
všechno nepřetržitě potřebuješ diskutovat – to
všechno zcela zákonitě vyvolává ve mně jakousi
obranou reakci: svou zdrženlivostí, zvýšenou
ostražitostí a možná dokonce i mírným cynismem
jako bych se snažil kompenzovat podvědomý
strach z tvé manipulace, ne-li přímo kolonizace
mého já – sám si toto své počínání nejednou
hořce vyčítám, přesto však nejsem schopen se mu
ubránit –

LUCY Vždyť chci od tebe tak málo! Uvědom si, že
žiju jen pro tebe a sebou, a nechci nic víc, než aby
sis přiznal, že mě miluješ –

LEOPOLD Hm –

LUCY A já věřím, že mě miluješ! Nevěřím, že nejsi
schopen lásky! Nevěřím, že svou láskou nedokážu
probudit i v tobě lásku! Myslím to s tebou přece
dobře! Vždyť člověk, který nemiluje, je jen polo-
viční člověk! Teprve skrze bližního nabýváme pře-
ce své vlastní identity – nenapsal jsi to snad sám
ve své Ontologii lidského já? Uvidíš, že když zlo-
míš ty své podivné zábrany, probudí se v tobě
najednou znovu život – a i tvá práce ti půjde nepo-
měrně líp!

LEOPOLD Je mi tě líto, Lucy –

LUCY Proč?

LEOPOLD Nezasloužíš si takového nanicovatého
člověka, jakým jsem já –

LUCY Nelíbí se mi, když o sobě takhle mluvíš –

LEOPOLD Je to pravda, Lucy. Já se prostě nemůžu

zbavit tísnivého dojmu, že se v poslední době začlo ve mně cosi hroutit – jako by se ve mně začla lámat nějaká osa, která mě držela pohromadě – půda se mi boří pod nohama – cosi ve mně chromne – někdy se mi zdá, že sám sebe spíš už jen hraju, než že bych sám sebou skutečně byl. Chybí mi prostě nějaký pevný bod, z něhož by všechno ve mně rostlo a se rozvíjelo – tčkám – nechávám se zmítat nahodilostmi – propadám se kamsi do prázdnoty a nejsem schopen se čehokoli zachytit – vlastně jen čekám, co se stane, takže ze sebevdomého subjektu svého života se stávám jen jeho pasivním objektem – někdy mám pocit, že už vlastně nedělám nic jiného, než bezmocně nasloučám, jak plyne čas. Kde je můj někdejší nadhled? Můj humor? Má píle a výdrž? Břítost mých formulací? Má ironie a sebeironie? Má schopnost se nadchnout, citově se investovat, něčemu se oddat a třeba i obětovat? Dusná atmosféra, v níž už tak dlouho musím žít, musela na mně zanechat své neblahé stopy! Navenek hraju svou roli dál, jako by se nic nestalo, ale uvnitř už dávno nejsem ten, za kterého mě všichni máte. Je to tvrdá pravda, a když jsem schopen si ji přiznat já, tím spíš by sis ji měla přiznat ty! Je to dojemné a krásné, jak neztrácíš naději, že ze mne uděláš někoho lepšího, než jsem, ale je to, nezlob se, iluze. Jsem rozložený, ochromený člověk, nebudu už jiný, a nejlepší by bylo, kdyby konečně pro mě přišli a já odešel tam, kde už nebudu roznášet další neštěstí a vyvolávat další zklamání –

(Lucy vzrušeně vstane, jde rychle ke dveřím na balkon,

otevře je, vyjde na balkon a hledí – zády k místnosti – do noci. Záhy je patrné, že pláče. Leopold na ni rozpačité hledí, po chvíli ji osloví)

LUCY –

(Lucy nereaguje; pauza)

No tak, Lucy, co je?

(Lucy nereaguje; pauza. Pak Leopold vstane a pomalu zamíří – zabalen stále do pokrývky – k balkonu)

Ty pláčeš, Lucy? *(Pauza)* Proč pláčeš? *(Pauza)* Nepláč! *(Pauza)* Lucy! Nechtěl jsem tě rozrušit – nevěděl jsem, že tě to tak dojme –

(Leopold se přiblížil až k Lucy, opatrně jí sahá na rameno. Lucy, celá uplakaná, se náhle otočí k Leopoldovi a zvolá)

LUCY Nedotýkej se mě!

(Leopold překvapeně ustoupí; Lucy se vrátí do místnosti, utírá si oči, už jen slabě vzlyká)

LEOPOLD Lucy – co se stalo?

LUCY Nech mě být –

LEOPOLD No tak co je, Lucy? Co jsem zase provedl?

LUCY Jsi horší, než jsem si myslela –

LEOPOLD Jak to?

LUCY Všechny ty řeči jsou jenom vytáčka! Když jsi mě poprvé přemlouval, abych tu s tebou zůstala, mluvil jsi úplně jinak: že ti náš vztah prý vrátí cosi z tvé ztracené lidské integrity – obnoví v tobě prý naději – citově tě rekonstruuje – otevře před tebou dveře nového života! Říkáš vždycky jen to, co se ti hodí! Ne, Leopolde, ty nejsi žádná ubohá troska, ale obyčejný demagog: nabažil ses mě a teď se mě chceš nějak šikovně zbavit – a tak mi tu líčíš svou rozvrácenost, abych pochopila, že se od tebe

nemůžu už ničeho nadít, a navíc tě přitom ještě litovala! Skutečnou tvář tvé rozvrácenosti neodhalují tvé řeči o ní! Odhaluje ji jejich nepoctivý cíl! A já husa věřila, že v tobě můžu probudit lásku, že ti vrátím chuť do života, že ti pomůžu! Tobě opravdu už není pomoci! Patří mi to! O jednu velkou iluzi míň –

LEOPOLD Křivdíš mi, Lucy – jsem skutečně v krizi – říká to i Olbram –

LUCY Prosím tě, mlč už, nemá to cenu. Jdu se obléct –

LEOPOLD Neblázni, Lucy! Takhle se přece nerozejdeme –

(Leopold se pokouší Lucy obejmout, ona se mu však vytrhne. Vtom se ozve zvonek. Oba se leknou, zmateně na sebe pohlédnou, rázem zapomenou na svou hádku. Leopold odhodí pokrývku na pohovku, jde rychle k hlavním dveřím a dívá se špehýrkou ven. Pak se obrátí vylekaně k Lucy. Tiše)

Oni!

LUCY *(tiše)* Co uděláme?

LEOPOLD *(tiše)* Já nevím – jdi do ložnice – otevři jim –

LUCY Zůstanu tady s tebou!

(Znovu se ozve zvonek. Leopold se nadechne, upraví si vlasy, přistoupí ke dveřím a rázně je otevře. Vstoupí První a Druhý chlapík)

PRVNÍ CHLAPÍK Dobrý večer, pane doktore –

LEOPOLD Dobrý večer –

PRVNÍ CHLAPÍK Předpokládám, že víte, kdo jsme –

LEOPOLD Tuším to –

DRUHÝ CHLAPÍK Už jste nás dneska nečekal, vidíte?

LEOPOLD Víím, že můžete přijít kdykoliv –

PRVNÍ CHLAPÍK Omlouváme se, že vás rušíme – *(Pohlédne na Lucy)* Měl jste zřejmě na zbytek dne už jiné plány –

(První a Druhý chlapík se chlípně zasmějí)

LEOPOLD To je moje věc, jaké jsem měl plány –

DRUHÝ CHLAPÍK Možná vás nezdržíme dlouho, to záleží jen na vás –

PRVNÍ CHLAPÍK Jsme rádi, že vás poznáváme. Naši kolegové nám říkali, že jste rozumný člověk, a tak je snad naděje, že se brzy domluvíme –

LEOPOLD Nevím, o čem se můžeme domlouvat. Svě věci mám připraveny, stačí, když mi dáte čas na oblečení –

DRUHÝ CHLAPÍK Co tak zhurta? Nemusí přece dojít hned k nejhoršímu –

PRVNÍ CHLAPÍK Tu dámu ovšem poprosíme, aby laskavě odešla –

LUCY Zůstanu tady!

DRUHÝ CHLAPÍK To tedy nezůstanete –

(Lucy se přitiskne k Leopoldovi)

LEOPOLD Má přítelkyně teď odejít nemůže –

PRVNÍ CHLAPÍK Proč?

LEOPOLD Nemá kam jít –

DRUHÝ CHLAPÍK Ne? V tom případě se jí o nocleh postaráme –

LEOPOLD To neuděláte!

PRVNÍ CHLAPÍK Že ne?

(První chlapík otevře hlavní dveře a pokyne na chodbu. Rázně vstoupí První a Druhý muž. První chlapík ukáže hlavou na Lucy. První a Druhý muž k ní přistoupí a uchopí ji za ruce. Lucy se brání; Leopold ji svírá v náručí)

LUCY Jste hnusní!

LEOPOLD Nedotýkejte se jí!

(První a Druhý muž vytrhnou Lucy z Leopoldova náručí a táhnou ji ven; Leopold se jim pokouší v tom zabránit, ale oni ho hrubě odstrčí)

LUCY *(křičí)* Pomoc!

(První a Druhý muž dají Lucy ruce na ústa a vysmýkají ji ven. První chlapík jim dá rukou jakýsi pokyn a zavře dveře)

PRVNÍ CHLAPÍK Nebylo tohle všechno zbytečné?

(Leopold mlčí)

DRUHÝ CHLAPÍK Nemusíte se o svou přítelkyni bát, nikdo jí nezkříví vlas, a jakmile se umoudří, odvezeme ji domů, v župánku ji přece po ulicích běhat nenecháme –

PRVNÍ CHLAPÍK Nejsme přece nelidové –

(Leopold zavře dveře na balkon, vezme si svou pokrývku, zabalí se do ní a usedne vzpurně na pohovku. Krátká pauza)

Můžeme se také posadit?

(Leopold pokrčí rameny; První a Druhý chlapík se posadí na židle. Pauza)

Ten incident nás mrzí, ale už na to nemyslete. Je to takhle lepší. Ani pro vás by asi nebylo zvlášť příjemné, kdyby vaše přítelkyně byla u toho –

(Pauza)

DRUHÝ CHLAPÍK Paní Zuzana doma není, vidíte?

(Leopold pokrčí rameny)

PRVNÍ CHLAPÍK Víme, že šla do biografu –

(Leopold pokrčí rameny)

DRUHÝ CHLAPÍK Vy se s námi nebudete bavit?

(Leopold pokrčí rameny)

PRVNÍ CHLAPÍK Můžu se zeptat, co teď píšete?

LEOPOLD Na tom nezáleží –

PRVNÍ CHLAPÍK Zeptat se snad můžu –

(Pauza)

DRUHÝ CHLAPÍK Kdy jste byl naposled venku?

LEOPOLD Nevím –

PRVNÍ CHLAPÍK Už je to dávno, že?

LEOPOLD Hm –

(Pauza; Druhý chlapík si prohlíží léky, které leží na stole)

PRVNÍ CHLAPÍK Vitaminy?

LEOPOLD Ano –

DRUHÝ CHLAPÍK Mimo vitaminů – užíváte něco?

LEOPOLD Ani ne – proč?

PRVNÍ CHLAPÍK Leccos se říká –

LEOPOLD Co se říká?

PRVNÍ CHLAPÍK Nechme toho –

(Pauza)

DRUHÝ CHLAPÍK Jak moc pijete?

LEOPOLD Jako všichni –

DRUHÝ CHLAPÍK Od rána?

LEOPOLD Jak kdy –

(Pauza)

PRVNÍ CHLAPÍK Podívejte se, pane doktore, nebude me to zbytečně protahovat. Přišli jsme za vámi, protože máme za úkol vám něco navrhnout –

LEOPOLD Navrhnout?

PRVNÍ CHLAPÍK Ano. Jak dobře víte, hrozí vám něco nemilého, co vám osobně vůbec nepřejí a na co se, předpokládám, ani vy nijak zvlášť netěšíte –

LEOPOLD V jistém ohledu by to možná bylo lepší, než –

DRUHÝ CHLAPÍK Nerouhejte se, pane doktore!

PRVNÍ CHLAPÍK Naším úkolem není, jak vám bylo už mnohokrát vysvětleno, hnát věci na ostří nože, ale naopak konfrontaci předcházet, aby k nejhoršímu pokud možno docházet nemuselo –

DRUHÝ CHLAPÍK My na tom zájem nemáme, aby tam bylo plno –

PRVNÍ CHLAPÍK A v některých případech, kdy už nebylo možno řešit věc jinak, hledáme i potom způsoby, jak dosáhnout účelu, o který jde, aniž by se muselo všechno až do posledního puntíku realizovat –

DRUHÝ CHLAPÍK Vždycky se snažíme prostě dát ještě nějakou šanci –

PRVNÍ CHLAPÍK A proto jsme vlastně tady. Jsme pověřeni vám oznámit, že za určitých podmínek by mohlo být od toho, co vás čeká, upuštěno –

LEOPOLD Jak – upuštěno?

DRUHÝ CHLAPÍK Celá věc může být prohlášena za zmatečnou –

LEOPOLD A za jakých podmínek?

PRVNÍ CHLAPÍK Jak víte, to, co vás má potkat, má vás potkat proto, že jste pod jménem doktor Leopold Kopřiva sestavil jistou písemnost –

DRUHÝ CHLAPÍK Esej, jak vy tomu říkáte –

PRVNÍ CHLAPÍK Což jste nepopřel, a tím vlastně umožnil, že to dopadlo tak, jak to dopadlo – pachatel byl prostě vašim příčiněním znám –

DRUHÝ CHLAPÍK A jako člověk, který má určitý přehled, zajisté víte, že není-li pachatel znám, nelze přistoupit – s ohledem na takzvaný princip známosti pachatele –

PRVNÍ CHLAPÍK Zkrátka a dobře: podepíšete-li nám

teď tady krátké prohlášení, že nejste doktor Leopold Kopřiva, autor předmětné písemnosti, bude celá věc posouzena jako zmatečná a bude upuštěno od předchozího rozhodnutí –

LEOPOLD Rozumím-li tomu dobře, chcete, abych prohlásil, že já nejsem já –

PRVNÍ CHLAPÍK To je interpretace hodná snad filozofa, nicméně právnicky nesmyslná. Nejde přece o to, abyste prohlásil, že vy nejste vy, ale jen o to, abyste prohlásil, že nejste identický s autorem té věci – v podstatě to je formalita –

DRUHÝ CHLAPÍK Jméno jako jméno –

PRVNÍ CHLAPÍK Anebo si myslíte, že zrovna Kopřiva je tak krásné jméno, že ho prostě nelze oželet? Podívejte se do telefonního seznamu a uvidíte, kolik tam je stejně hezkých –

DRUHÝ CHLAPÍK A většinou ještě hezcích –

PRVNÍ CHLAPÍK A většinou ještě hezcích jmen!

LEOPOLD Znamená to tedy, že se mám přejmenovat?

DRUHÝ CHLAPÍK Ale vůbec ne! Jmenujte se, jak chcete, to je přece vaše věc, to – aspoň v této souvislosti – nikoho nezajímá. Zde je důležité pouze to, jestli jste či nejste ten Kopřiva, co to napsal –

PRVNÍ CHLAPÍK Když budete na svém jménu z nějakých sentimentálních důvodů lpět, můžete si ho přece klidně nechat –

DRUHÝ CHLAPÍK I když by, nač to zapírat, čistší bylo, kdybyste se rozhodl jinak –

PRVNÍ CHLAPÍK Bylo by to čistší, nutné to ale není. Leopoldů Kopřivů může být koneckonců víc –

DRUHÝ CHLAPÍK Jen v telefonním seznamu jsou tři –

PRVNÍ CHLAPÍK Čili nejde ani tak o to, jestli jste Kopřiva nebo Urbánek, jako o to, že nejste ten Kopřiva, co to napsal –

DRUHÝ CHLAPÍK Uznáte jistě, že to je velkorysý návrh –

LEOPOLD Nechápu, čeho tím dosáhnete – a proč to tedy navrhuje – pokud vím, nikdy neděláte nic bezdůvodně –

PRVNÍ CHLAPÍK Je tu zájem, aby ta nepříjemná věc byla smetena ze stolu a byla vám dána ještě jednou šance –

LEOPOLD Jaká šance?

PRVNÍ CHLAPÍK Například se vyvarovat –

LEOPOLD Moc se mi to nelíbí –

PRVNÍ CHLAPÍK Podívejte se, to je vaše věc, jestli se vám to líbí nebo ne! Nikdo vás k ničemu nenutí a ani nutit nemůže. Soukromě vám však říkám, že byste udělal chybu, kdybyste na to nepřistoupil –

DRUHÝ CHLAPÍK Vždyť to je vlastně zadarmo!

PRVNÍ CHLAPÍK Nikdo se o tom nedozví, pokud to ovšem sám nerozkecáte, a pokud přece jen, tak každý pochopí, proč jste to udělal –

DRUHÝ CHLAPÍK Každý by to totiž udělal přesně tak –

PRVNÍ CHLAPÍK A moc lidí to už tak udělalo – a ubylo jich? Nebylo –

DRUHÝ CHLAPÍK A jestli váháte, pak si to já osobně nedovedu vysvětlit jinak než vaší totální neznalostí toho, co vás čeká –

LEOPOLD A to bych musel teď hned?

PRVNÍ CHLAPÍK Bylo by to samozřejmě nejlepší –

LEOPOLD To ale nepůjde – je to přece jen věc natolik závažná, že si ji musím promyslet –

DRUHÝ CHLAPÍK Chcete-li riskovat –

LEOPOLD Co riskovat?

PRVNÍ CHLAPÍK Podívejte se, my jsme byli pověřeni tlumočit vám to, co jsme vám tlumočili. My sami ovšem o těchto věcech nerozhodujeme –

DRUHÝ CHLAPÍK Na to jsme příliš malí páni –

PRVNÍ CHLAPÍK A nemůžeme samozřejmě vědět, jak bude na příslušných místech celá záležitost posouzena –

DRUHÝ CHLAPÍK Můžeme pouze předat vaši žádost o poskytnutí určitého času na rozmyšlenou –

LEOPOLD Přece jim nemůže zase tolik záležet na tom, jestli to bude dnes nebo pozítří!

PRVNÍ CHLAPÍK Nezapomeňte, že velkorysost vyšších míst není nějakým nafukovacím panákem, kterého lze roztahovat donekonečna –

LEOPOLD Chápu –

(Delší pauza. Leopold je nesvůj, navíc mu zřejmě začíná být znovu zima, přestože je zabalen do pokrývky. Po chvíli Druhý chlapík najednou hlasitě zvolá)

DRUHÝ CHLAPÍK Človče, nebuďte blázen! Takovouhle možnost jedním škrtem pera se zbavit celé tíže svého dosavadního života a všech jeho průserů a začít totálně znova máte jednou za život! Co bych například já za to dal, kdyby mi to někdo nabídl!

(Krátká pauza; Leopold se viditelně třese, nejasno, zda víc z nervozity, nebo zimou)

LEOPOLD *(tiše)* Ukažte to –

(První chlapík si začne rychle prohledávat všechny kapsy, až konečně v zadní kapse kalhot najde upatlaný papírek. Položí ho na stůl a rychle ho hřbetem ruky uhlazuje. Pak

ho podá Leopoldovi, který ho dlouho drží v třesoucí se ruce a pozorně čte. Po chvíli ho pomalu odloží na stůl a zachumlá se ještě důkladněji do své pokrývky. Pauza)

PRVNÍ CHLAPÍK Tak co?

(Opona padá, rozeztnvá se hudba)

Konec čtvrtého obrazu

Přestávka

PÁTÝ OBRAZ

Hudba doznívá a zároveň se pomalu otvírá opona. Na scéně je pouze Leopold: přechází nervózně po místnosti způsobem, jakým se procházejí vězňové v cele, tj. tam a zpět po téže relativně nejdělsí trase, zde tedy od hlavních dveří ke dveřím do koupelny a zpět. Když potřetí dojde k hlavním dveřím, zastaví se a nahlédne špehýrkou ven. Pak přiloží ucho ke dveřím, chvíli soustředěně naslouchá, načež pokračuje v chůzi. Když podruhé dojde k hlavním dveřím, zarazí se, okamžik přemítá, pak přistoupí k jedné z knihovniček, sáhne za knihy a vytáhne dřevěnou krabici. Jde s ní ke stolu, usedne na židli a krabici otevře. Ukáže se, že je plná různých léků. Leopold se jimi probírá, přemítá, váhá, načež si připraví dávku z několika prášků různých druhů, kterou si vhodí do úst, zapije rumem a spolkne. Krabici zavře, odnese k místu, kde ji vzal, uloží opět za knihy, načež pokračuje v chůzi. Když podruhé dojde ke dveřím do koupelny, zarazí se, okamžik přemítá, pak odejde do koupelny, dveře nechá otevřené. Za scénou je slyšet zvuk tekoucí vody a Leopoldovo hekání: oplachuje si zřejmě obličej. Po chvílce se vrátí na scénu, už utřený, zavře dveře do koupelny a pokračuje v chůzi. Když potřetí dojde k hlavním dveřím, zastaví se a nahlédne špehýrkou ven. Pak přiloží ucho ke dveřím, chvíli soustředěně naslouchá, načež pokračuje v chůzi. Když podruhé dojde k hlavním dveřím, zarazí se, okamžik přemítá, pak přistoupí k místu, kde má ukryty léky, a vytáhne opět svou krabici. Jde s ní ke stolu, usedne na židli a krabici otevře. Probírá se svými léky, přemítá, váhá, připraví si další dávku z několika prášků různých druhů, kterou si pak vhodí do úst, zapije rumem a spolkne. Krabici zavře, odnese k místu, kde ji vzal, uloží opět za knihy, načež pokračuje v chůzi. Když podruhé dojde ke dveřím do koupelny, zarazí se, okamžik přemítá, pak odejde do koupelny, dveře nechá otevřené. Za scénou je slyšet zvuk tekoucí vody a Leopoldovo hekání: opět si oplachuje obličej. Po chvílce se vrátí na scénu, už utřený, zavře dveře do koupelny a pokračuje v chůzi. Když potřetí dojde k hlavním dveřím, zarazí se, okamžik přemítá, pak nahlédne špehýrkou ven, načež rychle přistou-

pí k místu, kde má ukryty léky, vytáhne opět svou krabici, vyndá z ní nějaký prášek, vhodí si ho do úst a odběhne do koupelny, dveře nechá otevřené. Za scénou je slyšet zvuk tekoucí vody a Leopoldovo hekáni. Za okamžik se Leopold vrátí na scénu, zavře dveře do koupelny a rychle přejde k hlavním dveřím. Přiloží k nim ucho, okamžik naslouchá, načež náhle uskočí. Zároveň zarachotí klíč v zámku a pak hlavními dveřmi vstoupí Zuzana s plnou nákupní taškou.

ZUZANA Ahoj -

LEOPOLD Ahoj -

ZUZANA Olda tu není?

LEOPOLD Ještě nepřišel -

(Leopold vezme Zuzaně z ruky nákupní tašku, odnese ji do kuchyně a ihned se zase vrátí)

Sehnalas nějakou zeleninu?

ZUZANA Květák -

LEOPOLD Není možná!

(Zuzana zamíří po schůdkách ke svému pokoji. Leopold přistoupí ke schůdkům, okamžik váhá)

Zuzano -

(Zuzana se zastaví uprostřed schůdků a otočí se k Leopoldovi)

ZUZANA Ano?

LEOPOLD Byli tady -

ZUZANA *(překvapeně)* Oni?

LEOPOLD Jo -

ZUZANA Kdy?

LEOPOLD V noci -

ZUZANA A jak to že jsi tady ty?

LEOPOLD Všechno ti vysvětlím -

ZUZANA Tys jim něco slíbil?

LEOPOLD Ne -

ZUZANA Že ses zase nějak zapletl?

LEOPOLD Nezapletl -

ZUZANA Jak to tedy bylo?

LEOPOLD Když jste odešli s Oldou do toho kina, udělali jsme si s Lucy ta játra -

ZUZANA Na čem?

LEOPOLD Na pánvi -

ZUZANA Na které?

LEOPOLD Na té nové -

ZUZANA Ta asi vypadá -

LEOPOLD Vydrhli jsme ji -

ZUZANA Čím?

LEOPOLD Práškem -

ZUZANA To jsem si mohla myslet! Víš přece, že prášek se na ni nesmí brát!

LEOPOLD Nic jí není, můžeš se podívat - pak jsme si chvíli povídali, načež přišel Olbram - prý jménem více přátel - říkal, že mají o mne starost - že nejsem v dobrém stavu - mám neuspořádané osobní zázemí - tčkám - nic nedělám -

ZUZANA To ti přece říkám už dávno -

LEOPOLD Když Olbram odešel, trochu jsme se s Lucy nepohodli -

ZUZANA Proč?

LEOPOLD To je složitě - v podstatě mi vyčítá, že ji dost nemiluji - jsem unikavý - nedávám ve společnosti dostatečně najevo, že k sobě patříme, a tak podobně - když jsem se jí pokusil určitě věci upřímně vysvětlit, pochopila to jen jako vyčítáčky -

ZUZANA Divíš se jí?

LEOPOLD Chápu ji, ale co mám dělat?

ZUZANA To musíš vědět ty –
LEOPOLD Než stačila odejít, přišli oni, a protože
chtěla být u toho, nechali ji odvléct –
ZUZANA Už ji pustili?
LEOPOLD Nevím, asi –
ZUZANA Jak to že to nevíš? Tys za ní nebyl?
LEOPOLD Přece odtud neodejdu! Zrovna teď!
ZUZANA Samozřejmě. A co oni?
LEOPOLD Prý tam nebudu muset, když prohlásím,
že nejsem autorem tamtoho – prostě když řeknu,
že jsem někdo jiný –
ZUZANA To by se jim hodilo! Aby ses zřekl sám
sebe a plivnul na svou práci!
LEOPOLD Žádné hodnotící soudy ode mne nepoža-
dují, potřebují jen formální důvod k tomu, aby
mohli celou věc prohlásit za zmatečnou –
ZUZANA Tsss!
LEOPOLD Zřejmě se obávají, že kdybych byl tam,
jen by to zvýšilo respekt, kterému se těším –
ZUZANA Zatímco kdybys odvolal, všechen respekt
bys ztratil! To je jasné, že by to bylo pro ně výhod-
nější! Doufám, žes je s tím vyhodil –
LEOPOLD Vzal jsem si čas na rozmyšlenou –
ZUZANA Cože?
LEOPOLD Na tom přece nic není –
ZUZANA Ty jsi se snad zbláznil! Co si chceš na tom,
prosím tě, rozmýšlet? Tím jim přece jenom dáváš
najevo, že tě nalomili – a o to víc budou teď na
tebe tlačit! Bylo mi jasné hned, že ses nějak za-
pletl! Jsi bačkora –
LEOPOLD Tobě se to mluví –
ZUZANA Když se toho bojíš, neměl sis nic začínat –

(Zuzana se energicky otočí a jde ke svému pokoji)
LEOPOLD Zuzano –
ZUZANA *(aniž na něj pohlédne)* Dej mi pokoj –
*(Zuzana odejde do svého pokoje. Leopold začne opět ner-
vózně přecházet po své obvyklé trase. Když dojde potře-
ti k hlavním dveřím, zarazí se, pak přistoupí k místu, kde
má ukryty léky, vytáhne rychle svou krabici, vyndá z ní
jeden prášek, hodí si ho do úst a spolkne. Krabici uloží na
její místo, pokračuje v chůzi, a když dojde ke dveřím do
koupelny, zarazí se, přejde rychle k hlavním dveřím, po-
dívá se špehyrkou ven, načež odběhne do koupelny, dveře
nechá otevřené. Za scénou je slyšet zvuk tekoucí vody
a Leopoldovo hekání. Vtom se ozve zvonek. Voda stále
teče a Leopold heká, zřejmě zvonek neslyší. Po chvílce se
zvonek ozve znovu. Zvuk vody skončí, krátce poté vyjde
Leopold z koupelny, mokré vlasy si utírá ručníkem a při-
tom chodí opět po své trase. Když dojde potře-
ti k hlavním dveřím, nahlédne špehyrkou ven. V tom-
též okamžiku se ozve znovu zvonek. Leopold se lekne,
uskočí, pak přistoupí znovu ke dveřím a podívá se
špehyrkou ven. Uklidně otevře. Vstoupí Olda ve smokingu)*
OLDA Konečně!
LEOPOLD Stalo se něco?
OLDA Zvoním už potřetí –
LEOPOLD Osvěžoval jsem se –
(Olda přistoupí ke dveřím na balkon)
OLDA Můžu trochu otevřít?
LEOPOLD Jo – jistě –
*(Olda otvírá dokořán dveře na balkon; Leopold s ruční-
kem kolem krku přechází zvolna po místnosti; Olda si
sedne na židli. Krátká pauza)*
OLDA Jsem rád, že jsi doma –

LEOPOLD Ty to už víš?
OLDA Byla za mnou Lucy –
LEOPOLD Je tedy venku –
OLDA Co chtěli?
LEOPOLD Vyjednávat –
OLDA Podepsals jim něco?
LEOPOLD Vzal jsem si čas na rozmyšlenou –
OLDA Kdy mají přijít?
LEOPOLD To nikdy neřeknou –
OLDA Měl bys Lucy vyhledat, je nějaká špatná –
LEOPOLD Přece odtud neodejdu! Zrovna teď!
OLDA Zuzana je doma?
LEOPOLD Jo – už se po tobě ptala –
(Leopold odejde do koupelny, odkud se po chvíli vrátí bez ručníku a učešný)
Můžu už zavřít?
OLDA Ještě chvíli –
(Leopold usedne na své místo. Pauza)
LEOPOLD Máš hezké šaty –
OLDA To je smoking – půjčil mi ho strejda –
LEOPOLD Já vím, že to je smoking – je hezký –
OLDA To víš, strejda – *(Pauza)* Jak jsi spal?
LEOPOLD Skoro vůbec –
OLDA Musel jsi myslet na ně, vid'?
LEOPOLD Hm –
(Pauza)
OLDA Ráno jsi byl?
LEOPOLD Jo –
OLDA Aspoň něco –
LEOPOLD Stejně to nebylo valné –
(Pauza)
OLDA Cos jedl?

LEOPOLD Neměl jsem hlad, tak jsem snědl pro uklidnění dvě cibule a pět mandlí –
OLDA Pomohlo to?
LEOPOLD Moc ne –
(Pauza)
OLDA Hlavně že jsi doma –
LEOPOLD Než být takhle doma, to bych byl radši tam! Proč už není konečně v mém životě jasno? Proč ode mne pořád někdo něco chce? Jak to bylo krásné, když jsem nikoho nezajímá – nikdo ode mne nic neočekával a k ničemu mě nenabádal – já prolézal antikvariáty a hledal chytré knížky – v klidu si studoval moderní filozofy – dělal si z nich po nocích výpisky – procházel se po městských parcích a přemýšlel o jejich myšlenkách – proč se vlastně nemůžu přejmenovat třeba na Urbánka, na všechno zapomenout a začít úplně nový život?
OLDA Možná by sis měl vzít nějaký prášek –
LEOPOLD Osvěžuji se vodou, prášky nechci, bojím se závislosti –
(Pauza; Leopold zpozorní a naslouchá)
OLDA Nic se neděje –
(Vtom se ozve zvonek. Leopold zmateně vyskočí; Olda také vstane. Leopold jde ke špehýrce, podívá se ven, uskočí ode dveří, přeběhne místnost a zmizí v koupelně, dveře nechá otevřené. Ihned se ozve opět zvuk tekoucí vody. Olda je na rozpacích, přistoupí ke dveřím do koupelny. Krátká pauza. Tiše za scénu)
Leopolde, no tak –
(Krátká pauza, zvuk vody. Tiše za scénu)
Neblázni, Leopolde, buď chlap!

(Krátká pauza, zvuk vody. Tiše za scénu)

Jestli chceš, řeknu, že nejsi doma – ale lepší by přece bylo, kdybys to měl už za sebou –

(Krátká pauza, zvuk vody, pak se ozve znovu zvonek. Olda neví, co má udělat, pak se náhle rozhodne, přistoupí rázně k hlavním dveřím, dokořán je otevře a překvapeně zírá: vstoupí První a Druhý Láda, každý nese velký kufr. Oba postaví kufr na zem)

PRVNÍ LÁDA Dobrý den –

OLDA Dobrý den –

PRVNÍ LÁDA Pan doktor tu není?

(Olda je v rozpacích, nakonec přikývne, pomalu zavře dveře a odejde do koupelny, dveře nechá pootevřené. Krátká pauza. Pak zvuk vody náhle ustane a velmi dlouho zní za scénou nesrozumitelné šeptání. První a Druhý Láda stojí u svých kufrů a nehýbají se. Z koupelny konečně vyjde Leopold s hladce učesanými mokkými vlasy; za ním přichází Olda, který dveře do koupelny zavře)

LEOPOLD Dobrý den –

DRUHÝ LÁDA Tak jsme tady, pane doktore –

LEOPOLD Prima –

PRVNÍ LÁDA Neseme vám to –

LEOPOLD Co?

(První a Druhý Láda uchopí své kufrы, položí je na stolek a otevřou. Oba kufrы jsou plné různých papírů)

PRVNÍ LÁDA *(ukazuje na první kufr)* Tohle jsou čisté papíry – tady jsou normální kancelářské – tady průklepové – tuhle jsou kopíráky – a tady jsou různé obálky, desky a podobně –

LEOPOLD To je všechno pro mě?

PRVNÍ LÁDA Samozřejmě –

LEOPOLD Co jsem vám dlužen?

PRVNÍ LÁDA No dovolte, pane doktore, co si o nás myslíte!

LEOPOLD Tak vám moc děkuji – myslím, že mi to vydrží skutečně dlouho –

DRUHÝ LÁDA Už se těšíme na všechno, co na tom bude napsáno –

PRVNÍ LÁDA *(ukazuje na druhý kufr)* No a tady jsou ty materiály z našeho podniku – tuhle jsou zápisy z porad na ředitelství – tady jsou zápisy z celopodnikových schůzí – tohle jsou vybrané ukázky z podnikové korespondence – tady jsou různé fermany, interní nařízení, vyhlášky pro zaměstnance, přehledy přesčasů – a na tohle vás obzvlášť upozorňuji, je to z personálního oddělení – osobní listy zaměstnanců, různé stížnosti – hlášení – udání –

DRUHÝ LÁDA Myslím, že to pro vás bude pěkné počteníčko –

PRVNÍ LÁDA Použijte to, jak uznáte za vhodné –

DRUHÝ LÁDA Pokud to nějak zpracujete, bude to určitě bomba –

PRVNÍ LÁDA Určitě –

LEOPOLD Tak tedy děkuji –

(První Láda vyndá z jednoho kufru stoh papírů a rozhlíží se)

PRVNÍ LÁDA Kam to můžeme dát?

LEOPOLD *(rozhlíží se)* Kam? No tak zatím třeba sem – *(Leopold ukáže do levého předního rohu místnosti. První a Druhý Láda vyndávají postupně stohy papírů z obou kufrů a nosí je do popředí, kde je skládají na zem. Po chvíli se k nim přidá Leopold a po něm i Olda. Když je obsah obou kufrů odnošen na své místo, Druhý Láda oba vyprázdněné kufrы zavře a odnese k hlavním dveřím. Po-*

tom První a Druhý Láda usednou ke stolku. Leopold usedne na pohovku; Olda postává v pozadí. Delší rozpačitá pauza)

Je toho hodně –

DRUHÝ LÁDA Pro vás bychom ukradli třeba celou papírnu –

LEOPOLD Děkuji –

(Rozpačitá pauza)

Nečekal jsem vás tak brzy –

PRVNÍ LÁDA Jsme s Ládou zvyklí kout železo, dokud je žhavé –

LEOPOLD Hezká vlastnost –

(Rozpačitá pauza)

Nevím, jak vám to oplatím –

DRUHÝ LÁDA Co byste oplácel? Říkali jsme vám přece, že vám fandíme – a nejen my –

PRVNÍ LÁDA Pro moc lidí jste opora i naděje –

LEOPOLD Děkuji –

(Rozpačitá pauza)

Nečekal jsem vás tak brzy –

DRUHÝ LÁDA Jsme s Ládou zvyklí kout železo, dokud je žhavé –

LEOPOLD Hezká vlastnost –

(Rozpačitá pauza)

Nevím, jak vám to oplatím –

PRVNÍ LÁDA Co byste oplácel? Říkali jsme vám přece, že vám fandíme – a nejen my –

DRUHÝ LÁDA Pro moc lidí jste opora i naděje –

(Rozpačitá pauza)

LEOPOLD Nevím, jak vám to oplatím –

DRUHÝ LÁDA Co byste oplácel? Říkali jsme vám přece, že vám fandíme –

PRVNÍ LÁDA A nejen my –

LEOPOLD Pardon –

(Leopold vstane, přistoupí ke dveřím na balkon, zavře je, pak se opět posadí na své místo. Druhý Láda si sahá na kapsy. Leopold mu nabídne cigaretu)

DRUHÝ LÁDA Dnes mám – (Druhý Láda najde konečně cigarety a zapálí si) Poprosil bych vás ale o něco jiného –

LEOPOLD Prosím –

DRUHÝ LÁDA Nebyla by jedna sklenička rumu?

LEOPOLD Ano – jistě –

DRUHÝ LÁDA Abyste rozuměl: já sám jsem abstinent – ptám se tuhle kvůli Láďovi – ten totiž pije jak duha –

(Leopold vstane a odejde do kuchyně, odkud se vzápětí vrátí se sklenkou. Naleje do ní rum ze své láhve a podá ji Prvnímu Láďovi)

PRVNÍ LÁDA Díky! A na zdraví!

(První Láda do sebe obrátí celý obsah sklenky a pak spokojeně řhne. Leopold mu znovu naleje)

Díky! A na zdraví!

(První Láda do sebe obrátí celý obsah sklenky a pak spokojeně řhne. Leopold mu znovu naleje)

Díky! A na zdraví!

(První Láda do sebe obrátí celý obsah sklenky a pak spokojeně řhne. Ze svého pokoje přichází Zuzana v dlouhých plesových šatech a schází po schůdkách dolů)

LEOPOLD Zuzano, podívej, kolik mi ti pánové přinesli papíru a různých zajímavých materiálů –

ZUZANA Kam to dáš?

LEOPOLD Nějak si s tím už poradím – máš hezké šaty –

(Zuzana pokyne Oldovi, který s ní odejde do kuchyně. Po celou následující scénu jsou oba vidět prosklenými dveřmi do kuchyně, jak vybalují z tašky různé potraviny, ukládají je na jejich místo a přitom se o čemsi živě dohadují, možná se dokonce i hádají. Leopold si všimne, že První Láda dopil svou sklenku, a znovu mu naleje)

PRVNÍ LÁDA Díky! A na zdraví!

(První Láda do sebe obrátí celý obsah sklenky a pak spokojeně řhne. Leopold mu znovu naleje)

Díky! A na zdraví!

(První Láda do sebe obrátí celý obsah sklenky a pak spokojeně řhne. Leopold mu znovu naleje)

Díky! A na zdraví!

(První Láda do sebe obrátí celý obsah sklenky a pak spokojeně řhne. Leopold mu znovu naleje. První Láda bere sklenku, když se však chce už napít, vrátí sklenku na stůl)

Někdo musí mít rozum –

(Krátká pauza)

DRUHÝ LÁDA Nezdržujeme vás?

LEOPOLD Ne –

PRVNÍ LÁDA Skutečně ne? Když tak to klidně řekněte, a my vypadnem –

LEOPOLD Nezdržujete mě. Pardon –

(Leopold vstane, jde k místu, kde má ukryty léky, postaví se zády k místnosti, aby nebylo vidět, co dělá, vytáhne svou krabici, rychle si z ní vezme prášek, hodí si ho do úst a spolkne, krabici opět uloží a vrátí se na své místo. Pauza)

DRUHÝ LÁDA Už jste na to myslel?

LEOPOLD Na co?

PRVNÍ LÁDA No jak jsme o tom včera mluvili – že by se mělo něco udělat –

LEOPOLD Aha – aha – zatím jsem se k tomu ještě nedostal –

DRUHÝ LÁDA To je škoda. Víte, já jsem obyčejný člověk, prostě nula, ale do některých věcí vidím a mám na to svůj vlastní názor a ten mi nikdo nevezme. A myslím si, že by se skutečně dalo dost dělat – rozhodně víc, než kolik se zatím dělá –

PRVNÍ LÁDA Jen to chytnout za správný konec!

DRUHÝ LÁDA Kdo jiný by měl dát věci zas trochu do pohybu než vy?

(Leopold začíná být poněkud nervózní, nenápadně pohlédne na hodinky)

PRVNÍ LÁDA Nezdržujeme vás?

LEOPOLD Ne –

DRUHÝ LÁDA Skutečně ne? Když tak to klidně řekněte, a my vypadnem –

LEOPOLD Nezdržujete mě. Pardon –

(Leopold vstane a odejde do koupelny, dveře nechá otevřené. Za scénou je slyšet zvuk tekoucí vody a Leopoldovo hekání. Zvuk vody ustane a Leopold se krátce nato vrátí a usedne)

PRVNÍ LÁDA To, co jste napsal – i když tomu třeba docela nerozumíme –

DRUHÝ LÁDA Jsme obyčejní lidé –

PRVNÍ LÁDA A fakt, že za tím stojíte –

DRUHÝ LÁDA Bez ohledu na následky –

PRVNÍ LÁDA To přímo vyvolává naději, že uděláte i ten zbývající krok –

LEOPOLD Jaký zbývající krok?

DRUHÝ LÁDA Já se neumím moc vyjadřovat, ale řekl bych to tak: že prostě to, co píšete, proměníte tak nějak v něco, co by skutečně zabralo –